Ceasul vorbăreț

Prima întâlnire • Ghid pentru părinte • Un adult și un copil

Rezervați aproximativ **25-30 de minute**. Urmărim cum gândește copilul și ce sprijin îl ajută. Nu trebuie să termine întreaga fișă. Timpii sunt orientativi; puteți încheia mai devreme.

Tot ce vă trebuie, într-un singur fișier

Documentul are **9 pagini color**: planul (1-2), setul de lucru (3-8) și observația (9). Citiți planul pe ecran. Tipăriți **paginile 3-9: 7 coli A4, pe o singură față, la 100%**.

Pagina în acest PDF	Conținut și folosire
3	Ghidul adultului: un exemplar. Conține răspunsuri; rămâne la adult.
4	Povestea: un exemplar, pentru lectura împreună.
5, 6, 7	Descopăr, Exersez, Accept provocarea: câte un exemplar. Oferiți doar nivelul ales; celelalte rămân în rezervă.
8	Ceasul de hârtie: un exemplar pentru pregătirea modelului.
9	Foaia de observație: un exemplar pentru notițele dumneavoastră.

Materiale pentru un copil

Un creion, o gumă, un creion roșu și unul albastru, o foarfecă, o agrafă despicată sau puțină plastilină pentru prinderea acelor, un pix pentru adult și un plic pentru model. Pentru ceas, folosiți hârtie mai groasă dacă aveți.

1. Pregătiți masa înainte să vină copilul

Citiți ghidul adultului. Decupați cadranul și cele două ace, apoi prindeți-le în centru astfel încât să se poată mișca. Păstrați lungimile diferite ale acelor. La ceasul de hârtie, acele se mută separat: adultul ajută la mișcarea lor coerentă.

Puneți deoparte ghidul cu răspunsuri și fișele de rezervă. Notați pe foaia de observație data, un cod pentru copil și povestea.

Numerotare: anexele își păstrează numerele originale. „Pagina 6” din set este pagina 8 a acestui PDF.

2. Invitați copilul în poveste • 1-2 minute

> **„Astăzi citim despre un ceas cu două ace vorbărețe. Apoi le mișcăm și descoperim ce ne spune fiecare.”**

3. Citiți povestea • 5 minute

Citiți cu voce tare sau împreună cu copilul, la pag. **4 a acestui PDF**. Întrebați:

> **„Unde este acul mare? Dar acul mic?”**

Lăsați copilul să arate pe desen și pe model. Pentru această întâlnire, urmăriți orele fixe și jumătățile; imaginile cu sferturi din poveste pot rămâne o curiozitate.

Alegerea nivelului și activitățile

4. Alegeți nivelul prin două încercări • 3-4 minute

Prima încercare. Așezați ceasul la 3 fix: **„Arată acul care indică ora. Ce oră este?"**

A doua încercare. Întrebați: **„Unde ajunge acul mic la 3 și jumătate? Cum verifici pe ceas?"** Lăsați copilul să poziționeze acele înainte de a-l ajuta.

Ascultați înainte de a oferi un indiciu matematic. Citirea cerinței, răspunsul oral și folosirea modelului sunt disponibile la orice nivel.

Ce observați	Nivel / pagină	Activități pentru pasul 5
Recunoaște numerele și deosebește acele; învață rolurile lor și orele fixe.	Descopăr Pagina 5	1. Acul mic și acul mare 2. Ore fixe
Citește ore fixe și așază acele pentru acestea; poate explora jumătatea de oră.	Exersez Pagina 6	1. Citește ceasurile 3. Desenează acele
Citește ore fixe și jumătăți, inclusiv poziția acului mic; poate compara momente.	Accept provocarea Pagina 7	1. Începe atelierul la timp? 2. Acul mic care păcălește

Dacă alegerea rămâne neclară, începeți cu **Descopăr** și cu modelul. Dacă bazele lipsesc, explorați întâi obiectele sau exemple mai simple. Nivelul se poate schimba; nu este o etichetă.

5. Lucrați două activități • 8-12 minute

Urmați activitățile din tabel, în ordinea fișei. Citiți cerințele; acceptați răspunsul oral. Întrebați întâi **„Cum ai gândit?"**, apoi oferiți sprijin dacă este nevoie.

Folosiți modelul pentru verificare. La jumătate, observați dacă acul mic stă între două numere. Un desen imprecis se poate verifica prin așezarea acelor pe model.

Notați prima încercare, ajutorul exact și ce reușește după ajutor. Separați accesul (citire, scriere, manipulare) de indiciul matematic ori demonstrație. Dacă îi indicați fiecare pas, reveniți la model sau la un nivel mai accesibil.

6. Încheiați cu o întrebare • 2-3 minute

Alegeți o singură cerință: la Descopăr, „Arată 5 fix"; la Exersez sau Provocare, „Arată 5 și jumătate". Întrebați cum a ales pozițiile acelor.

Reper pentru adult: La 5 fix: acul mare la 12, cel mic la 5. La 5 și jumătate: acul mare la 6, cel mic între 5 și 6.

7. Completați observația după întâlnire • 2 minute

Notați explicația copilului, sprijinul util și de unde ați începe data viitoare. Opriți-vă la oboseală; ritmul lent nu decide nivelul. Consemnați și dacă răspunsul final a fost independent sau cu ajutor.

După probă, spuneți persoanei care v-a oferit materialul ce a fost clar, unde v-ați blocat și ce instrucțiune ar trebui explicată altfel. Includeți un exemplu concret sau cuvintele copilului.

Alte exemplare: licar.ro/fise-de-lucru/.

Ghidul adultului

Ceasul cu două ace vorbărețe · Setul „pe niveluri”

Cum folosiți acest set

Trei fișe independente, paginile 3, 4 și 5. Porniți cu o fișă potrivită copilului. Adultul citește cerințele cu voce tare.

La fiecare ceas din poveste, întrebați: „Unde este acul mare? Dar acul mic?” Desenele de lângă cerințe arată ce face copilul: colorează, scrie, desenează, încercuiește, decupează sau lipește.

Înainte de alegere

După poveste, propuneți copilului: „Arată acul care indică ora și citește un ceas la 3 fix. Unde ajunge acul mic la 3 și jumătate și cum verifici?”

Porniți de aici dacă...

Descopăr: Recunoaște numerele de pe cadran și deosebește acele; învață rolurile lor și orele fixe.

Exersez: Citește ore fixe și poziționează acele pentru acestea; poate explora jumătatea de oră.

Accept provocarea: Citește ore fixe și jumătăți, inclusiv poziția intermediară a acului mic; poate compara momente.

Sprijin potrivit

Folosiți ceasul mobil și mișcați ambele ace coerent. Limitați alegerea la ore fixe și jumătăți; citirea celorlalte minute nu este necesară.

La orice nivel, puteți citi cerința, accepta răspunsul oral, oferi obiecte și ajuta la decupare. Observați raționamentul, separat de citire, scriere și îndemânare.

Schimbați nivelul când...

Copilul explică și verifică într-un exemplu nou: încercați nivelul următor. Dacă îi indicați fiecare pas matematic, reveniți la model sau la Descopăr. Ajustați și în aceeași întâlnire; o greșeală izolată ori ritmul lent nu decid nivelul.

Repere pentru alegere

Nivelul este relativ la această poveste și separat de Etapele 1–3; clasa și vârsta sunt orientative. Provocarea se învață pe fișă: observați bazele, fără a cere rezolvarea ei dinainte. Dacă bazele lipsesc, începeți cu obiecte și exemple mai mici.

Materiale și pagini

fișa copilului, creion, creioane colorate, foarfecă cu vârfuri rotunjite, o agrafă despicată sau plastilină; pagina 6 tipărită pentru ceasul de hârtie.

Povestea, varianta ușoară: pagina 2; Descopăr · ușor: pagina 3; Exersez · intermediar: pagina 4; Accept provocarea · dificil: pagina 5; Ceasul de hârtie, de decupat: pagina 6.

Reper și idee

Citirea ceasului: ore fixe și jumătăți · Clasa I, orientativ. Etapa 1: înțeleg ideea prin poveste.

Ceasul are două ace: **acul mic arată ora**, **acul mare arată minutele**. Citim **întâi acul mare**: la 12 înseamnă **ora fixă**, la 6 înseamnă **și jumătate**. La jumătate, acul mic stă **între** două numere: la 4 și jumătate a trecut de 4, dar nu a ajuns la 5.

Două feluri de a intra în poveste

Prin lectură, pagina 2. Varianta ușoară a poveștii, cu literă mare, pentru citit cu voce tare; opriți-vă la fiecare imagine și întrebați ce vede copilul. Modelul vizual de la final leagă cuvintele de idei.

Prin participare, paginile 3–6. Copilul lucrează pe foaie, folosind obiecte care îl ajută să exploreze povestea.

De ce facem un ceas de hârtie

Când copilul mută singur acul mare și vede că acul mic pornește și el din loc, înțelege legătura dintre ele: ora înaintează pe măsură ce trec minutele. Citirea ceasului pregătește calculul duratelor, jumătatea și sfertul de oră și, mai târziu, unghiurile.

Răspunsuri

Descopăr, p. 3. 1: acul scurt este roșu, acul lung albastru; acul mare este mai lung. 2: ora 1, ora 6, ora 10. 3: lipsesc 2, 5, 7 și 11.

Exersez, p. 4. 1: ora 3 fix; 4 și jumătate; ora 8 fix. 2: se încercuiesc ora 2 fix și ora 11 fix. 3: la 5 fix, acul mare la 12 și acul mic la 5; la 2 și jumătate, acul mare la 6 și acul mic între 2 și 3.

Accept provocarea, p. 5. 1: ceasul arată 2 și jumătate; până la ora 3 mai este o jumătate de oră. La 3 și jumătate, atelierul a început de o jumătate de oră. 2: 4 și jumătate este ceasul cu acul mic între 4 și 5. 3: ore fixe sau jumătăți de oră, reale ori imaginate; verificați acordul dintre ace și ora scrisă.

Greșeli frecvente și sprijin

Citește întâi acul mic și se încurcă la jumătate. Întrebați: „Unde este acul mare? La 12 sau la 6?”

Încurcă acele. Întrebați: „Care ac este mai scurt? El arată ora.”

La jumătate, citește numărul următor: 4:30 devine „5 și jumătate”. Întrebați: „A ajuns acul mic la 5 sau e încă pe drum?”

Desenează acele la fel de lungi. Întrebați: „Cum știm care ac arată ora?”

De ce o poveste?

Înțeleg conceptele. Cele două ace „vorbesc” fiecare despre altceva: unul despre oră, celălalt despre minute.

Depășesc dificultățile. Ordinea „întâi acul mare” oprește greșeala de la jumătate, când acul mic stă între numere.

Îmi amintesc prin poveste. Acul mic care „vorbește rar” și acul mare care „vorbește repede” rămân ancore pentru ceas.

Ceasul cu două ace vorbărețe

Varianta ușoară, de citit cu voce tare

Într-o după-amiază, Mara, Lia, Luca și Radu se joacă în camera lui Licăr și vor să afle dacă atelierul începe la ora 3. Ceasul rotund are două ace care vorbesc amândouă deodată.

Acul mic vorbește rar:

„Eu arăt ora.”

Acul mare vorbește repede:

„Eu arăt minutele.”

Mara observă acele cu Lupa Indiciilor. Lia folosește Busola Strategiilor:
întâi privește acul mare, apoi pe cel mic. Luca notează în Trusa Soluțiilor.

Ceasul le arată, pe rând, exemple pentru exercițiu.

Acul mare la 12 și acul mic la 3 înseamnă **ora 3 fix**. Acul mare la 6 și acul mic între 4 și 5 înseamnă **4 și jumătate**. Cele 30 de minute sunt jumătate de oră.

Radu verifică în Oglinda Adevărului: la jumătate, acul mic a trecut de 4, dar nu a ajuns încă la 5. Acum știu să recunoască ora la care începe atelierul.

Licăr!

Întâi acul mare, apoi acul mic

3:00
ora 3 fix

4:30
4 și jumătate

acul mare la 12: **ora fixă**

acul mare la 6: **și jumătate**

Ești curios să citești ceasul ca un om mare?

8:15
8 și un sfert

3:45
4 fără un sfert

acul mare la 3: **și un sfert**

acul mare la 9: **fără un sfert**

Descopăr

Nivel: Ușor

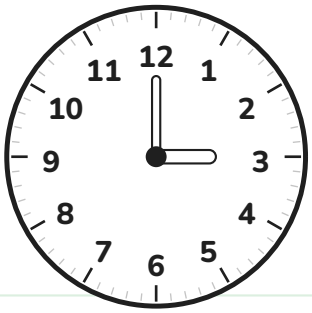
Ceasul cu două ace vorbărețe · fișă de lucru

Eu, _____ am explorat ceasul vorbăreț astăzi, _____

Ideea de reținut
Acul mic, scurt, arată ora. Acul mare, lung, arată minutele. Când acul mare stă la 12, ora este fixă.

1 Acul mic și acul mare

Colorează acul **mic** cu **roșu** și acul **mare** cu **albastru**.

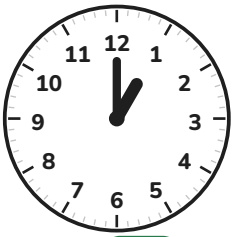

Care ac este mai lung? Încercuiește:

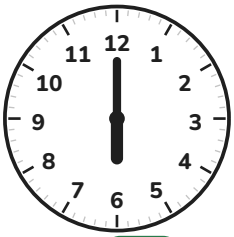
acul mic **acul mare**

2 Ore fixe

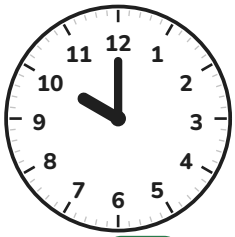
Acul mare stă la 12. Unde stă acul mic? Scrie ora.

ora ☐

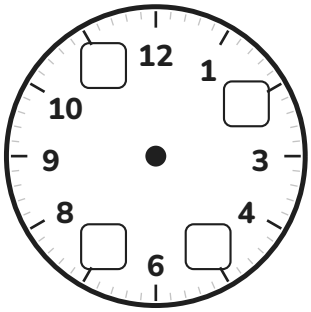
ora ☐

ora ☐

3 Numerele ceasului

Unele numere au fugit de pe ceas. Scrie-le în căsuțe.

Povestea completă, varianta ușoară și modelul vizual:
licar.ro/povesti/ceasul-cu-doua-ace-vorbarete/

Exersez

Nivel: Intermediar

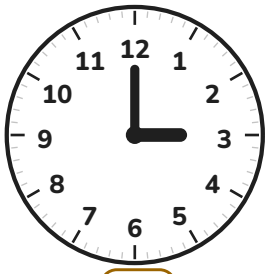
Ceasul cu două ace vorbărețe · fișă de lucru

Eu, _____ am explorat ceasul vorbăreț astăzi, _____

Adultul citește cerințele. Folosește ceasul de hârtie de la pagina 6 dacă vrei să verifici.

1 Citește ceasurile

Întâi acul mare, apoi acul mic. Ce oră arată fiecare ceas?

ora ☐ fix

☐ și jumătate

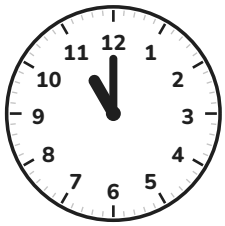
ora ☐ fix

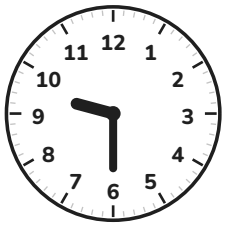
2 Acul mare spune primul

5 Încercuiește ceasurile care arată o oră **fixă**.

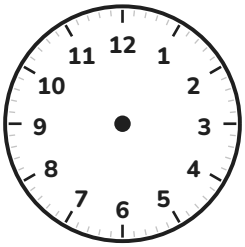

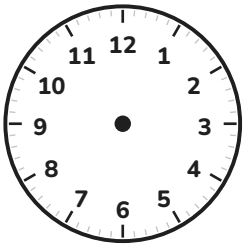

3 Desenează acele

Desenează acul mic **scurt** și acul mare **lung**.

ora 5 fix

2 și jumătate

Accept provocarea

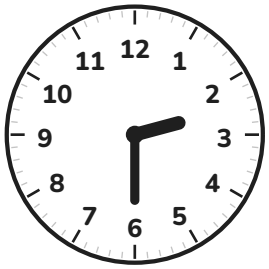
Nivel: Dificil

Ceasul cu două ace vorbărețe · fișă de lucru

Eu, _____ am explorat ceasul vorbăreț astăzi, _____

1 Începe atelierul la timp?

Atelierul începe la **ora 3**. Ce oră arată ceasul? Cât mai este până la atelier?

Ceasul arată: _____

Mai este: _____

Dacă ceasul ar arăta **3 și jumătate**, ce s-ar fi întâmplat cu atelierul?

2 Acul mic care păcălește

5

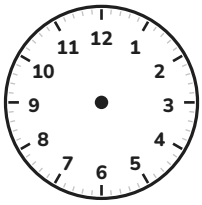
Ambele ceasuri au acul mare la 6. Încercuiește ceasul care arată **4 și jumătate**.

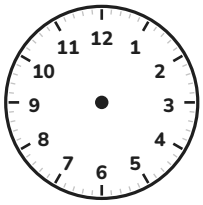
3 Ziua mea pe ceas

Alege ore reale sau imaginate pentru plecarea la școală și pentru prânz: la **oră fixă** sau **și jumătate**. Desenează acele și scrie orele.

plec la școală

Ora: _____

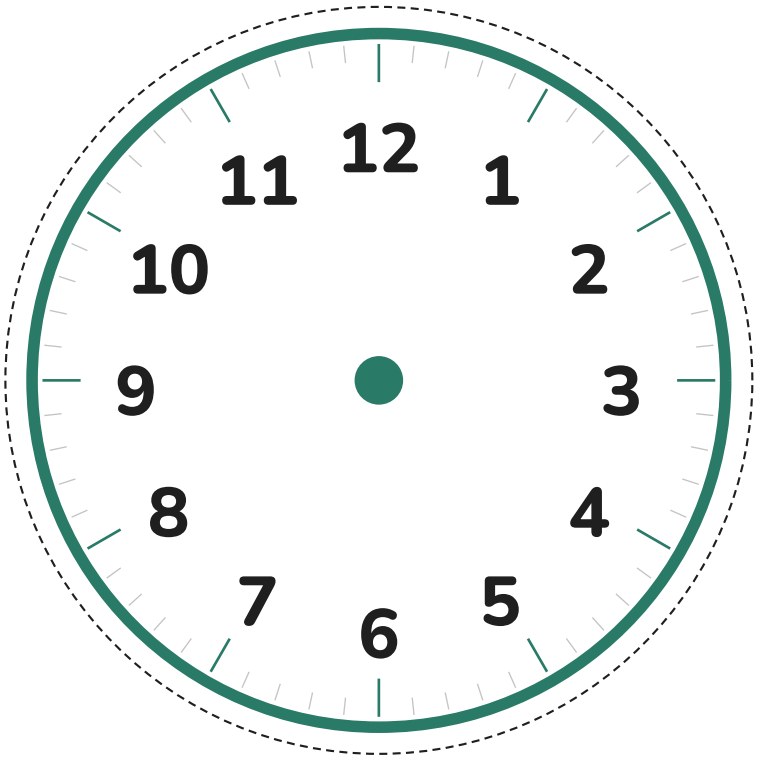
mănânc prânzul

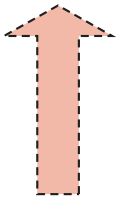
Ora: _____

Ceasul de hârtie

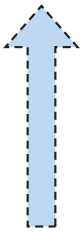
Pentru adult: tipăriți această pagină pe o singură față, la mărimea reală (100%), dacă se poate pe hârtie mai groasă. Prindeți acele în centru cu o agrafă despicată sau cu puțină plastilină. Ajutați copilul la decupat.

Decupează ceasul și cele două ace pe linia punctată.

acul mic: ora

acul mare: minutele

Ce descoperi mutând acele

Pune acul mare la 12 și acul mic la 3. Mută încet acul mare până la 6: unde trebuie să ajungă acul mic? Mută-l mai departe, până la 12: ce oră arată acum ceasul?

Foaie de observație

O foaie pentru un copil și o poveste. Notați fapte și cuvintele copilului, fără punctaj.

Cod copil: _____ Adult: _____ Data: _____

Poveste: _____ Set / versiune: _____

Durată: _____ min Lucru: individual / în pereche Familiar cu tema: da / parțial / nu

1. Pornirea și alegerea nivelului

Nivel ales: Descopăr / Exersez / Accept provocarea

Ce a arătat sau explicat la cele două încercări? De ce am ales acest nivel?

Sprijin disponibil de la început (citire, jetoane, model, montaj etc.):

2. În timpul lucrului

Pagină, ex. / nivel	Prima încercare / cuvintele copilului	Ajutorul oferit exact (sau „fără”)	Ce face apoi? Ce rămâne dificil?

Ajutor: distingeți **accesul** (citire, scriere, manipulare) de **indiciul matematic** sau **demonstrație**. Notați și obiectele folosite din inițiativa copilului.

3. Ce poate explica la final?

Întrebarea orală și răspunsul; sprijin folosit sau „fără”:

4. Ce urmează?

Păstrez nivelul / încerc alt nivel: _____ / reiau cu model / opresc și revin

Motiv + dificultate practică observată (text, spațiu, materiale, oboseală):